

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domnului Valeriu MUDUC,
Președintele Comisiei mediu, climă și tranziție verde

AMENDAMENT la proiectul de lege privind acțiunile climatice (Nr. 75 din 07.03.2024)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea 797-XIII din 02 aprilie 1996, prezint următoarele amendamente:

art.1, la finele **alin.(2)** după textul „schimbări climatice” se completează cu următorul text ”, *prin aplicarea mecanismului financiar de stabilirea a prețului pentru emisiile de CO² și principiului „poluatorul plătește”* ;

art. 3, lit. d) după cuvântul „planificarea” se introduce textul „în domeniul de reducere a emisiilor de GES și de atenuare și adaptare la schimbări climatice,”;

art. 4,

se completează cu următoarele noțiuni aranjate în ordine alfabetică:

”armator - persoana juridică sau fizică ce exploatează o navă, indiferent de faptul dacă este proprietarul ei sau o exploatează în alt temei legal

autoturism nou - orice autoturism care nu a mai fost vândut unei persoane care l-a cumpărat cu altă intenție decât cea de a-l vinde sau de a-l furniza unui terț;

companie de transport maritim- proprietarul navei sau orice altă organizație sau persoană, precum administratorul sau navlositorul navei nude, care a preluat responsabilitatea pentru exploatarea navei de la proprietarul acesteia și care, asumându-și această responsabilitate, a consimțit să preia toate sarcinile și responsabilitățile impuse de Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării;”

Noțiunea „contribuțiile naționale determinate” va avea următoarea redacție: „contribuție națională determinată (CND) – angajament luat de o țară de a-și reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a atenua și a adapta la schimbărilor climatice, în temeiul Acordului de la Paris, document în care sunt stabilite țintele, obiectivele și măsurile naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de adaptare la schimbările climatice, în vederea realizării obiectivelor globale;

Noțiunea „instalație” va avea următoarea redacție: „*instalație - o unitate tehnică staționară în care sunt realizate una sau mai multe dintre activitățile enumerate în anexa 1 și orice alte activități direct asociate care au o legătură de natură tehnică cu activitățile realizate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării;*”

Noțiunea „*mecanismul de ajustare la frontieră a carbonului (în continuare – MAFC)*” va avea următoarea redacție: „*mecanismul de ajustare la frontieră a carbonului (în continuare – MAFC)*” - este mecanismul UE de ajustare la frontieră în funcție de emisiile de dioxid de carbon având drept scop reducerea emisiilor de dioxid de carbon, stabilirea unui preț echitabil pentru dioxidul de carbon emis în timpul producției de mărfuri cu emisii ridicate de dioxid de carbon importate în Uniunea Europeană și de a încuraja producția industrială mai curată prin intermediul unei metodologii de calculare a emisiilor încorporate în conformitate cu Acordul de la Paris;”

Noțiunea „*potențial de încălzire globală*” va avea următoarea redacție: „*potențial de încălzire globală – forțarea radiativă cumulativă prin efecte directe și indirecte, pe un orizont de timp specificat, rezultată în urma emisiei unei unități de kilogram a unui gaz cu efect de seră, în comparație cu forța radiativă rezultată din emisia unui kilogram de CO₂ pe o perioadă de 100 de ani;*”

Noțiunea „*Planul național integrat privind energia și clima*”, după textul „la art.7¹ alin (4)” se introduce textul „*al Legii nr.174/2017 cu privire la energetică*”;

Noțiunile – „operator”, „operator de aeronavă” și „prognoze” -se exclud.

art.5 va avea următorul conținut

”Articolul 5. Principiile de bază

În sensul prezentei legi, în vederea atingerii țintelor climatice către anul 2030 se aplică următoarele principii:

- a) *principiul stabilirii neutralității climatice pentru anul 2050;*
- b) *principiul reducerii echitabile și durabile a emisiilor de GES;*
- c) *principiul prevenirii poluării mediului;*
- d) *principiul precauției;*
- e) *principiul „poluatorul plătește”;*
- f) *principiul tranziției juste și echitabile;*
- g) *principiul angajamentelor comune în desfășurarea activităților de planificare, raportare și monitorizare;*
- h) *principiul transparenței și accesibilității informației și datelor;*”

art. 6 lit. b) va avea următorul conținut:

”b) aprobă cerințele privind mecanismele financiare climatice;”;

art.7, alin. (1) va avea următorul cuprins:

„**Articolul 7. Atribuțiile Comisiei Naționale privind Schimbările Climatice**

(1) Comisia Națională privind Schimbările Climatice este instituită în calitate de organ interinstituțional, fără personalitate juridică, la nivel de Guvern, cu statut de coordonare și aprobare a politicilor în domeniul schimbărilor climatice și proiectelor de investiții capitale publice în contextul atenuării și adaptării la schimbări climatice și managementul riscurilor de dezastre.

(2) Comisia Națională privind Schimbările Climatice este creată din Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne sub egida Primului Ministru.

(3) Comisia Națională privind Schimbările Climatice este creată în atingerea următoarelor obiective:

a) promovarea dialogului, cooperării, coordonării și coerenței între sectoarele economiei, în procesul de planificare, elaborare, coordonare, implementare și monitorizare a politicilor și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice;

b) stimularea integrării măsurilor privind schimbările climatice documentele de politici privind dezvoltarea social-economică la nivel național și sectorial și facilitarea implementării acțiunilor climatice;

c) coordonarea și monitorizarea alocărilor resurselor financiare naționale și internaționale pentru implementarea acțiunilor climatice în diferite sectoare;

d) asigurarea transparenței în realizarea documentelor de politici și acțiunilor privind schimbările climatice.

(4) Secretariatul Comisiei Naționale privind Schimbările Climatice este asigurat de către Ministerul Mediului.

art.8,

lit. a) textul „cadrul normativ” se înlocuiește cu textul „acte normative”;

lit. b) după textul ”protecția mediului” se completează cu textul ”și schimbările climatice”;

lit. e) textul ” a Planului Național Integrat privind Energia și Clima (în continuare – PNIEC),” se exclude, iar textul „a Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (în continuare – SDER-TL),” se substituie cu textul „a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung,”;

lit. f) și g) se exclud;

lit. ”j) coordonează elaborarea rapoartelor privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice.

Articolul se mai completează cu șase litere **k) - p)** după cum urmează:

”k) asigură elaborarea, actualizarea și aprobarea CND-urilor și a inventarelor naționale ale emisiilor de GES, precum și instrumentelor de raportare ale acestora;

l) asigură evaluarea proiectelor investiționale și documentelor de politici în mod corespunzător pentru realizarea acțiunilor climatice;

m) efectuează evaluarea climatică pentru toate propunerile relevante de politici noi și proiecte de investiții, asigurând transparența în procesul de alocare a resurselor și în procesele de luare a deciziilor de politici;

n) elaborează norme și metodologii pentru analiza investițiilor din punct de vedere al capacității de adaptare și sporire a rezilienței climatice și măsuri de atenuare;

o) examinează propunerile privind alocarea fondurilor publice pentru politicile cu impact asupra atenuării schimbărilor climatice și eforturilor de adaptare, parvenite din diferite sectoare;

p) asigură transparența în procesul de elaborare a documentelor de politici și ale actelor normative din domeniul rezilienței climatice, coordonează Grupul de Lucru în domeniul schimbărilor climatice creat din reprezentanți ai comunității de afaceri, mediul academic și asociativ.”

art.9 lit. e) se exclude; se completează **cu lit. g)** cu următorul text *”g) asigură elaborarea și actualizarea Planului Național Integrat privind Energia și Clima (în continuare – PNIEC).”*

art.10 lit. e) se exclude;

art. 11, lit. b și c) vor avea următoarea redacție:

„b) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial;

c) cooperează cu Ministerul Mediului prin schimb reciproc de informații și date în procesul de elaborare și de actualizare a CND-urilor, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice, și a inventarului național al emisiilor de GES, precum și cu procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective;”;

art.12,

- lit. f) și g) se exclud;

-lit. i) textul „SDER-TL” se substituie cu textul *„a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice,”;*

- se completează cu două litere j) și k) după cum urmează:

”j) elaborează și promovează documente de politici privind atenuarea și adaptarea la schimbările climatice în procesul de planificare a operațiunilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cadrul proiectării construcțiilor și a lucrărilor de construcții, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale;

k) elaborează și promovează normativele tehnice în construcții bazându-se pe aspectele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale.”

art.13,

lit. j) textul „SDER-TL” se substituie cu textul *„a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung,”;*

se completează cu litere noi cu următorul cuprins:

”f) elaborează măsurile de dezvoltare în domeniul exploatarei și schimbării categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (Land Use, Land-Use Change and Forestry, în continuare – LULUCF) și în domeniul agriculturii;

g) *integrează conceptul de politici agricole inteligente în politicile sectoriale de adaptare la schimbările climatice în vederea reducerii emisiilor de GES.”*

art.14,

În prima propoziție cuvintele „și responsabilități” se exclud;

lit. d) textul „SDER-TL” se substituie cu textul „a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung,”;

art.15,

În prima propoziție cuvintele „și responsabilități” se exclud;

art.16,

Prima propoziție va avea următoarea redacție:

„Ministerul Afacerilor Interne exercită, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, următoarele atribuții:”

lit. a) va avea următorul cuprins *”a) participă la elaborarea și implementarea politicii de stat în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de pericol sau de declanșare a dezastrelor provocate de schimbările climatice;”* ;

lit. b) cuvintele „elaborează și” se exclud;

lit. e) textul *”Serviciul Hidrometeorologic de Stat”* se modifică cu *”instituția de monitorizare a mediului”*, apoi după text;

lit. g) după cuvântul *„politici”* se completează cu textul *”publice în domeniul reducerii emisiilor GES și adaptării la schimbările climatice”* și mai departe după text.

Art.17 va avea următorul cuprins:

” Articolul 17. Atribuțiile Ministerului Finanțelor

Ministerul Finanțelor are următoarele atribuții:

a) Asigură integrarea perspectivei de mediu, inclusiv privind capacitatea de adaptare și sporire a rezilienței climatice și măsurile de atenuare, în cadrul metodologic privind procesul de planificare bugetară și privind proiectele de investiții capitale publice, care să încorporeze rezultatele evaluărilor de mediu realizate de către Ministerul Mediului.

b) Elaborează și implementează politici fiscale în vederea promovării practicii de mediu și descurajării activităților care contribuie la schimbările climatice, în baza evaluărilor efectuate de Ministerul Mediului și determinării oportunității intervențiilor.

c) Reprezintă interesele financiare ale țării în forurile internaționale și participă la negocierea acordurilor legate de finanțarea acțiunilor climatice.”

art.18,

lit. d) va avea următoarea redacție: *„d) coordonează planul de monitorizare al emisiilor de GES prezentat de către operator pentru una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, și monitorizează realizarea acestuia;”*;

lit. e) va avea următoarea redacție: *„e) ține Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți (RETP), în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, și recepționează raportul anual privind emisiile de GES (în continuare – RAE), depus prin intermediul acestuia;”*;

lit. g) se exclude;

lit. h) va avea următorul cuprins *"asigură monitorizarea și implementarea regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;"*;

lit. f) va avea următorul cuprins: *" asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES incluse în inventarul național în conformitate cu prevederile regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern;"*;

lit. i) va avea următorul cuprins: *"asigură monitorizarea și implementarea regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră de la transportul maritim, aprobat de Guvern;"*;

lit. j) va avea următorul cuprins: *"elaborează informații și rapoarte și participă la elaborarea rapoartelor reieșind din acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte și le prezintă Ministerului Mediului;"*;

art.19 lit. f) se exclude;

art.21,

se completează cu **lit. d)**, cu următorul conținut:

"d) asigură aplicarea MAFC-ului în vederea verificării conținutului de carbon al mărfurilor exportate pentru a determina taxele aferente MAFC-ului; asigură monitorizarea conformității și aplicării MAFC-ului pentru a se asigura că operatorii își respectă obligațiile.";

art.22,

lit. a) cuvântul *"asigură"* se schimbă cu *"efectuează"*;

lit. b) se exclude;

lit. c) devine **b)** și va avea următorul cuprins *"b) efectuează controlul privind respectarea de către operatori a cerințelor în domeniul raportării în RETP și al aplicării mecanismului financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de carbon;"*

lit. d) după textul *"din domeniul aviației"* se completează cu textul *" a Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA),"* și mai departe după text;

lit. f) se exclude;

art.23,

Denumirea articolului va avea următoarea redacție:

"Atribuțiile instituției de monitorizare a mediului"

Din prima propoziție se exclud cuvintele *"și responsabilități"*;

lit. c) textul *"evaluează riscurile"* se schimbă cu textul *"asigură schimbul operațional de date și informații în vederea evaluării riscurilor"* și mai departe după text.

art.24,

lit. c) textul *"SDER-TL"* se substituie cu textul *" a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung,"*;

lit. d) se exclude;

se completează cu litera nouă, care va deveni **lit. d)** ”d) în limita competențelor, implementează politicile privind utilizarea terenurilor, schimbarea categoriei de utilizare a terenurilor și privind silvicultura; implementează politicile de extindere a fondului forestier, alte acțiuni în vederea promovării măsurilor de extindere și de reabilitare a pădurilor.”

art.25,

lit. b) și c) se exclud;

textul se completează cu literă nouă ce devine **lit. b)** cu următorul text ”b) elaborează în raza teritoriului administrat și după necesitate planuri de acțiuni în domeniile relevante climei și energiei și asigură implementarea și raportarea acestora;”;

lit. d) va avea următorul cuprins și devine **lit. c)** ”c) autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi elaborează și prezintă anual către Ministerul Mediului raportul privind implementarea planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și climă (PASEC);”

art.26,

alin. (1)

lit. d) „d) elaborează planul de monitorizarea al emisiilor de GES și îl coordonează cu Agenția de Mediu; planul de monitorizarea al emisiilor de GES include planificarea măsurilor de monitorizare și raportare a emisiilor de GES, metodologia de monitorizare a emisiilor de GES, și altele după caz;”

lit. e) textul ”anual” se modifică cu textul ”trimestrial” și mai departe după text;

art.27, va avea următorul conținut:

”(1) Pentru a atinge neutralitatea climatică până în anul 2050, Guvernul stabilește ținte de reducere a emisiilor de GES în conformitate cu angajamentele Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice (CONUSC) și ale Comunității Energetice.

(2) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisiilor reduse, Planul național integrat privind energia și clima și alte documente de politici sectoriale, determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de GES.”

art.28,

alin.(1) lit. e) textul ”IPCC” se înlocuiește cu textul ” Grupului interguvernamental de experți în schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change, în continuare – IPCC)”, mai departe după text.

alin.(4) după textul ”Metodologia de calculare” se completează cu textul ”menționată la alin. (3)”, și mai departe după text.

alin. 5) cuvântul „robuste” se exclude;

alin. 6 lit. a) va avea următoarea redacție:

„a) cercetările științifice recente disponibile, inclusiv concluziile rapoartelor IPCC și ale Consiliului consultativ;”

art.29 alin.(1) la sfârșitul aliniatului se pune punct și se completează cu o propoziție nouă, cu următorul text *”Ministerul Mediului coordonează procesul de planificare națională a acțiunilor de adaptare la schimbările climatice.”*

art.31,

în **denumire** textul *„Strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung”* se substituie cu textul *„Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung,”*;

în **alin. (1)** și **alin. (2)** textul *„SDER -TL”* se substituie cu textul *„Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung”*

alin. (2) textul *”PNIEC”* se modifică cu textul *”Acordul de la Paris”*;

alin. (3) textul *„SDER -TL”* se substituie cu textul *”documentului menționat la alin. (1) și (2)”* și mai departe după text.

art.32,

alin. (8) se exclude, respectiv alin.(9) devine alin. (8).

art.33,

alin. (2) textul *„SDER-TL”* se substituie cu textul *„a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung”*;

alin. (4) se exclude, respectiv alin.(5)-(7) devin alin. (4)-(6). **Alin.(5) nou** se cuvintele *”acțiuni întreprinse”* și *”tehnice”* se exclud.

art.34,

se modifică **denumirea** articolul, textul *”Planul strategic privind metanul”* se modifică în *”Programul privind reducerea metanului”*;

alin. (1) textul *”Planul strategic privind metanul”* se modifică în *”Programul privind reducerea metanului”*;

alin. (2) după textul *”Ministerul Mediului,”* se completează cu textul *”Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, și Ministerul Energiei în comun iau”,* textul *”Planul strategic privind metanul”* se înlocuiește cu textul *”Programul privind reducerea metanului”* și mai departe după text.

art.35,

alin. (1) după textul *”adaptare”* se completează cu textul *”și atenuare”* și mai departe după text;

alin. (2) cuvântul *„mijlociu”* se înlocuiește cu cuvântul *„mediu”,* textul *”până la 40 % comparativ cu anul de referință determinat de către documentele de politici de nivel local și de a spori reziliența la schimbările climatice”* se exclude;

alin. (3) textul *”SDER-TL și PNA”* se modifică cu textul *”PNASC și sunt elaborate și aprobate până la 1 ianuarie 2026.”*; textul *”în termen de 24 de luni de la data adoptării acestora.”* se exclude.

art.36, alin. (1) textul *”elaborează”* se modifică *”instituția de monitorizare a mediului colectează datele necesare pentru elaborarea prognozelor naționale*

privind emisiile de GES și organizează elaborarea prognozelor” și mai departe după text.

Cuvântul *”antropice”* se exclude;

alin. (4) se completează cu textul *”Instituția de monitorizare a mediului raportează prognozele”* și mai departe după text; textul *”se raportează”* se exclude;

secțiunea a 3-a – denumirea se completează la final cu textul *” în sectorul transportului”*.

art.37,

În prima propoziție cuvântul *„autovehicule”* se substituie cu cuvântul *„autoturismele noi”*, și va avea următorul cuprins:

”(1) În vederea garantării consumatorilor posibilitatea de a face o alegere în cunoaștere de cauză, informațiile privind consumul de carburanți și emisiile de CO₂ ale autoturismelor noi oferite spre vânzare sau achiziționare prin leasing, sunt puse la dispoziția acestora;

(2) Acțiunile privind reducerea emisiilor de CO₂ provenite de la autoturismele noi sunt stabilite prin lege.”;

art.38, se completează cu aliniat nou (3) ce va avea următorul conținut:

”(3) Se interzice aplicarea etichetei privind consumul de combustibil și a emisiilor de CO₂ care poate induce în eroare potențialii cumpărători de autoturisme noi și contravine prevederilor Ghidului prevăzut la art. 39 sau ale documentației promoționale.”

art.39

alin. (1) va avea următoarea formulare

”(1) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale organizează procedura de elaborare și ajustare a Ghidului privind consumul de combustibil și emisiile de dioxid de carbon de la autoturismele noi comercializate.”;

alin. (2) textul *” În baza informațiilor recepționate anual, elaborează și publică pe site-ul său web oficial”* se exclude;

alin. (2) lit. f) se exclude.

Articolul se completează cu aliniat nou cu următorul cuprins: *(3) La plasarea pe piață a autoturismelor noi, agentul economic, în termen de 30 zile, remite în adresa Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale informația privind consumul de combustibil și emisiile de CO₂ ale autoturismelor noi comercializate.”*

art.40 alin. (2) cuvântul *”autovehicul”* se înlocuiește cu *”autoturism”*; textul *”, aprobată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”* se exclude;

alin. (3) se exclude.

art.41 alin. (1) textul *” prin intermediul Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor antropice de GES și a altor informații relevante pentru schimbările climatice, în conformitate cu prevederile”* se înlocuiește cu textul *”în baza”* și mai departe după text;

alin.(3) textul „SDER-TL” se substituie cu textul „documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung” mai departe după text; din textul ”Sistemului Național de Raportare privind Politicile, Măsurile și Prognoze” (în continuare – SNRPMP), se formulează în următorul text ”Sistemului Național privind Politicile, Măsurile și Prognoze” (în continuare – SNPMP),” și mai departe după text.

art.43 alin. (1) lit. c) textul „SDER-TL” se substituie cu textul „documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung”;

art. 44, alin. (6) după cuvântul „elaborează” se introduce „inventarul național”;

art.45 alin. alin.(2)-(5) se exclud; articolul se completează cu **alinia** nou care devine **alin. (2)** cu următorul text ” (2) Colectarea și raportarea datelor privind schimbările climatice se realizează în baza cadrului normativ și sistemului național creat în conformitate cu prevederile actelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

art.46, alin. alin.(2)-(3) se exclud; articolul se completează cu aliniate noi care devine **alin (1)-(3)** cu următorul text

”(1) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze asigură cadrul instituțional, juridic și procedural pentru evaluarea progresului în implementarea politicilor de atenuare a schimbărilor climatice, pentru asigurarea actualității informațiilor raportate, pentru elaborarea prognozelor referitoare la emisiile antropice provenite din surse sau la reținerile prin sechestrare a GES.

(2) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze împreună cu Sistemul național de inventariere formează SNMR.

(3) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze este creat și funcționează în baza unui regulament aprobat prin hotărâre de Guvern, CONUSC și a Acordului de la Paris.”;

alin. (1) devine alin. (4) la care textul ”(1) SNPMP este realizat și administrat” se modifică cu textul ”(4) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze este deținut” și mai departe după text.

art.47,

alin.(1) textul ”, pe baza datelor raportate de către autoritățile și instituțiile publice responsabile de implementarea documentelor de politici în domeniul reducerii a emisiilor de GES și adaptării la schimbările climatice, urmărește” se înlocuiește cu textul ” monitorizează” și mai departe după text;

alin. (2) se exclude;

alin. (3) devine alin (2), textul ”specificat la alin.(1)” se exclude.

art.48, va avea următorul conținut:

”(1) Raportarea privind suportul recepționat și privind utilizarea veniturilor din prețul carbonului prevăzut la art.57 este efectuată de către Agenția de Mediu la o dată la doi ani, după data lansării sistemului de raportare, conform regulamentului aprobat de Guvern.

(2) Raportul include informațiile privind planificarea și strategiile naționale de adaptare la schimbările climatice, descriind acțiunile implementate și planificate pentru a facilita adaptarea la schimbările climatice, inclusiv informațiile ce reies din cerințele de raportare stabilite în cadrul CCONUSC și al Acordului de la Paris.”

art.49 alin. (1) și alin. (2) vor avea următorul cuprins:

” (1) La aprobarea de dezvoltare a activității prevăzute în anexa nr. 1 în actul permisiv de mediu se include obligatoriu componenta de GES, conform prevederilor Legii nr. 227/2022.

(2) Operatorul instalației staționare în care se desfășoară una dintre activitățile prevăzute în anexa nr.1 și care deține act permisiv de mediu asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES pe baza PM. ”;

alin. (2) devine **alin. (3)**, **alin. (3)** devine **alin. (4)**, **alin. (4)** devine **alin. (5)**, **alin. (5)** devine **alin. (6)**; **alin. 4** (nou) după textul ”prezintă” se completează cu textul ”RAE pentru anul precedent”, după textul ”31 martie,” textul ”anual, RAE,” se exclude.

art.51 alin.(4) va avea următorul cuprins: ”(4) Operatorul de aeronave prezintă spre aprobare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO₂, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon înainte de începerea activității din domeniul aviației.

art.52 va avea următorul cuprins: ” (1) În scopul promovării reducerii emisiilor de GES provenite de la transportul maritim, armatorii sunt obligați să monitorizeze și să raporteze emisiile de GES pentru fiecare navă și pentru fiecare călătorie, potrivit regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim, aprobat de Guvern.

(2) Armatorii prezintă spre înregistrare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO₂ care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon înainte de începerea unei activități din domeniul transportului maritim.

(3) Armatorii sunt obligați până la data de 31 martie, anual să transmită Agenției de Mediu RAE-ul verificat de către un verficator acreditat, pentru întreaga perioadă de raportare a anului anterior.

(4) Navele care au destinația unui port situat pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să raporteze emisiile de GES Agenției de Mediu, până la intrarea în port.”

Art. 53, în denumire se adaugă cuvintele „integrat de mediu”;

Art. 54, alin.(6) textul „parteneri sociali” este modificat cu textul ”mediul asociativ”;

art.56, denumirea articolului se modifică în ”Mecanismul financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de CO₂”, și se uniformizează pe text.

art.57, va avea următorul cuprins:

”Articolul 57. Susținerea financiară a acțiunilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice

(1) Statul asigură susținerea financiară prin elaborarea, promovarea și implementarea documentelor de politici în domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice la nivel național și sectorial în limita mijloacelor disponibile.

(2) Resurse financiare din bugetul de stat și alte resurse financiare ce nu contravin legislație sunt folosite pentru:

- a) implementarea activităților pentru reducerea emisiilor de GES;
- b) implementarea activităților pentru sporirea reținerii emisiilor de GES prin sechestrarea acestora;
- c) creșterea ponderii energiei provenite din surse regenerabile și promovarea tehnologiilor inovative pentru a contribui la tranziția către o economie sigură și durabilă cu emisii scăzute de carbon;
- d) sporirea capacității de sechestrare a emisiilor de GES din sectorul FTSCFTS;
- e) combaterea defrișărilor ilicite și sporirea capacității de regenerare și împădurire;
- f) implementarea activităților pentru consolidarea capacității de adaptare la schimbările climatice;
- g) stimularea renovării parcului de vehicule antrenat la prestarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate;
- h) finanțarea domeniilor de cercetare aferente promovării eficienței energetice și a tehnologiilor curate;
- i) promovarea eficienței energetice, inclusiv prin oferirea suportului financiar gospodăriilor aflate în situație de sărăcie energetică;
- j) promovarea și utilizarea tehnologiilor curate și eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, în scopul de sprijin financiar pentru abordarea aspectelor sociale generate de schimbările climatice în gospodăriile cu venituri mici și medii precum și pentru implementare măsurilor de atenuare și/sau adaptare la schimbările climatice în cadrul întreprinderilor;
- k) contribuirea la formarea competențelor și realocarea forței de muncă pentru o tranziție justă spre o economie cu emisii reduse de carbon, în special în regiunile cele mai vulnerabile, în strânsă coordonare cu mediul asociativ;
- l) promovarea captării și stocării geologice a carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și subsectoarele industriale;
- m) implementarea tehnologiilor sau investițiilor în tehnologii ce țin de captarea și stocarea carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și subsectoarele industriale;
- n) susținerea în îndeplinirea angajamentelor în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, sprijinirea autorităților administrației publice locale în implementarea prevederilor Convenției primarilor pentru Climă și Energie;
- o) monitorizarea și raportarea emisiilor de GES;
- p) acțiuni de susținere a activităților mediului asociativ (organizațiilor societății civile) în domeniul reducerii emisiilor de GES și adaptare la schimbările climatice;
- q) desfășurarea activităților Secretariatului CNSC.

(3) Asigurarea financiară a activităților de atenuare și adaptare la schimbări climatice se face în baza procedurilor ce asigură că toate aspectele legate de climă sunt

luate în considerare la luarea decizii. La prioritizarea finanțării se ia în considerare o gamă largă de aspecte, inclusiv sociale, economice și de mediu. ”;

art.58,

În denumirea articolului cuvântul „marcare” se înlocuiește cu cuvântul „evidența”;

alin. (2) și (3) vor avea următorul conținut:

” (2) *Mijloacele financiare colectate în urma aplicării mecanismului financiar de stabilire a prețului pentru emisii de CO₂ sunt gestionate prin intermediul sistemului trezorerial de către Ministerul Finanțelor.*

(3) *Mijloacele financiare colectate din plățile de carbon pentru emisiile de CO₂, se includ în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. ”;*

Art. 61, alin. (2), lit. a) cuvintele „de la intrarea în vigoare a” se substituie cu „de la data publicării”

Anexa nr.1, va avea următoarea denumire *”Anexa nr.1 Categoriile de activități cărora li se aplică mecanismul financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de CO₂”;*

La **anexa nr. 1,** la categoria de activități **„II. Aviație”, pct. 29, lit. a)** va avea următorul cuprins:

„Operatorii de aeronave certificați sau înregistrați în Republica Moldova;”

Anexa nr.2 va avea următoarea denumire *”Anexa nr.2 Principiile de monitorizare și raportare ”*

La **cap. I pct.2 sub punctul 4. textul** ”la art. 52 alin. (5),” se modifică în textul ”la art. 49 alin. (6),”; **cap. II pct.1 sub punctele 4) și 5) textul** ”la art. 52 alin. (5),” se modifică în textul ”la art. 51 alin. (6),”; **cap. II pct.2 sub punctul 1) ”la art. 54 alin. (5),”** se modifică în textul ”la art. 51 alin. (5),”;

Anexa nr.3 va avea următoarea denumire *”Anexa nr.3 - Criteriile pentru verificarea emisiilor de GES”*

La **cap. I, pct.2 , sub punctul d) sub punctul (i) textul în ambele variante** ”art. 53 alin. (5),” se modifică cu textul ” art.49 alin.(4)”; la **cap. I, pct.2 , sub punctul e) sub punctul (ii) textul** ”art. 52 alin. (6),” se modifică cu textul ” art.49 alin.(6)”; la **cap. II, pct.2 , sub punctul c) textul** ”art. 53,” se modifică cu textul ” art.49 alin.(6)”; la **cap. II, pct.2 , sub punctul c) sub punctul (i) textul** ”art. 30,” se modifică cu textul ” art.49 alin.(3)”; la **cap. II, pct.2 , sub punctul c) sub punctul (ii) textul** ”art. 53 alin.(6),” se modifică cu textul ” art.49 alin.(6)”;

Argumentare:

Proiectul legii privind acțiunile climatice a fost înregistrat în procedură legislativă cu nr. 75 la data de 06 martie 2024 și plasat în mod transparent pe site-ul oficial al Parlamentului la data de 07.03.2024.

Amendamentul la proiectul de lege este înaintat urmare a solicitărilor autorului acestuia, în vederea asigurării corectitudinii tehnicii legislative și redactării în vederea asigurării coerenței între responsabilități, autorități, condiții de raportare, documente de politici naționale și locale și corelarea acestora cu angajamentele internaționale.

În amendament sunt introduse noțiuni noi, care în legislația națională nu sunt aplicate dar reiese din transpunerea cadrului european în asigurarea monitorizării emisiilor de la transportul maritim, inclusiv și responsabilitățile armatorilor sunt ajustate consecvent.

Au fost formulate mai clar principiile, s-au unificat denumirile de instituții pentru a evita neconcordanța dintre acțiuni, au fost clarificate acțiunile pe adaptare și atenuare la schimbări climatice, au fost excluse competențe sau detalii tehnice care excedă aspectele de detaliere a unei legi, propunându-se autorilor să le transcrie în actele subordonate legii.

În cadrul discuțiilor în Comisia parlamentară "Administrație publică locală" s-a discutat despre necesitatea de ajustare a prevederilor legii relevante activității APL, în vederea asigurării cu mecanisme, sarcini clare ce nu depășesc capacitățile financiare și umane ale autorităților. La fel s-a exclus eroare tehnica în stabilirea subiectului acestei legi.

Un alt motiv este în baza consultărilor realizate cu Comunitatea Energetică și preluarea recomandărilor înaintate de acestea în cadrul discuțiilor duse în special acestea s-au referit la sistemul de mecanism financiar de stabilire a prețului de carbon, sistemul de includere a emisiilor GES în actele permissive de mediu și corelarea prevederilor din legea acțiunilor climatice cu Legea emisiilor industriale. La fel s-a adus claritate pe categoriile de raportări care sunt realizate de către stat pe emisii de GES și acțiunile de decarbonizare. La fel au parvenit și anumite propuneri de concretizare a competențelor și din partea Ministerului Energiei și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Mariana CUȘNIR,
Deputat în Parlament